

L'alcalde que va viure la tragèdia dels Alfacs: «Va ser l'infern, tot estava devastat»

Parlem amb Tomàs Zaragoza, qui era el batlle de la Ràpita el dia que un camió cisterna va explotar provocant la mort de 215 persones, tot just fa 40 anys

Tomàs Zaragoza, alcalde de la Ràpita el 1978 | Cedida

Tomàs Zaragoza era alcalde de la Ràpita el dia que un camió cisterna va explotar provocant la mort de 215 persones, la majoria de les quals turistes del Camping Els Alfacs. No li agrada parlar del tema -"durant molts anys s'ha intentat vendre un sensacionalisme que no toca"- però aquesta vegada ens en parlarà.

- Com va viure l'alcalde de la Ràpita l'accident?

Encara que el càmping no està al terme de la Ràpita, l'accident ens el vam sentir de seguida com a nostre, hem de pensar que els turistes que hi havia al càmping feien vida a la Ràpita i com no hi havia supermercats, tots venien a les botigues del poble a comprar. A molts els coneixíem perquè venien cada estiu i crec que gairebé tots els joves del poble havien tingut una novia francesa. Jo personalment estava treballant a la botiga que teníem a tocar de la carretera nacional, quan de cop vaig veure passar molts cotxes pitant i en mocadors per la finestra, vam veure que alguna cosa passava i directament em vaig dirigir cap allà.

- I què es va trobar?

L'infern, una tragèdia com ningú del poble havia vist mai. Tot estava destruït, devastat per la deflagració. No hi va haver ni incendi, estava tot calcinat. A partir d'aquell moment vam començar

l'operatiu de salvament.

- Com es gestiona un operatiu d'aquestes característiques?

Entre tots, a partir d'aquell moment a la mateixa recepció del càmping, que va quedar intacte, vam començar a fer trucades a l'Hospital de Tortosa, al governador civil i al cap de 30 minuts, el propi governador i el mateix Tarradelles ja havien arribat al lloc dels fets. Durant les operacions hi va haver un petit conflicte, ja que els Alfacs és terme municipal d'Alcanar, encara que està més a prop de la Ràpita, i per això, les operacions les vam portar més des d'aquí. En aquell moment no penses en termes municipals ni en res, sinó en ajudar als damnificats de la forma més eficaç possible.

Ens vam veure desbordats des del primer moment. Tot i això, s'ha de destacar com es va bolcar tot el veïnat

- I l'evacuació dels ferits?

Hem de tenir en compte que la Ràpita en aquella època només comptava amb una ambulància, així que ens vam veure desbordats des del primer moment. Tot i això, s'ha de destacar com es va bolcar tot el veïnat, van ajudar en tot allò que els fos possible, portant ferits a l'Hospital en cotxes, portant mantes, aigua... el poble sencer es va bolcar.

- Com ho va sentir?

En aquell moment vaig tenir un gran disgust, una gran preocupació, em vaig sentir impotent davant d'aquella gran catàstrofe, tots els rapitencs vam tindre un gran sofriment, però també me'n vaig adonar del gran cor i la gran força que tenien i com van voler tirar endavant i ajudar a tots els afectats. Encara recordo com els treballadors de la Cross van venir en furgonetes, però no només ells, tot el poble, des del primer a l'últim. Però a la vegada, els rapitencs també tenim un caràcter obert i en aquell moment quedaven poques setmanes per a festes, i encara que en un primer moment es van suspendre, a poc a poc la gent va anar recuperant les ganes de mirar endavant i al final sí que es van celebrar, no com unes festes normals però sí amb aquell desig de recuperar la normalitat.

- I a l'endemà de l'accident?

L'endemà vam tenir un ensurt, no estava programat i la gent del poble va decidir fer un tall de carretera al mateix lloc de l'accident per reivindicar que la Nacional marxés fora de la Ràpita. Jo realment estava molt pressionat pel governador civil, i fins i tot, teníem a 200 "grisos" a Tortosa preparats per actuar. Per sort vaig poder negociar amb la gent que feia el tall i vam acordar que fos d'una hora i mitja o dos, ja que si el fèiem més llarg, tallàvem una via de comunicació directa amb Barcelona i això des de dalt no ho podien permetre. Tant els de Convergència com els del PSUC, així com totes les entitats organitzadores, es van portar molt bé i van complir amb el que havien acordat.

- Allà va començar la reivindicació per treure la carretera del centre de la Ràpita?

Sí, però en realitat ja feia temps que ho estàvem estudiant, ja que dos anys abans de l'accident dels Alfacs un camió va bolcar just davant de l'ajuntament, per sort en aquell accident el camió no va

explotar i no es va haver de lamentar cap víctima. Però treure la nacional anava molt més enllà. Hem de pensar que tots els negocis de la Ràpita es trobaven al voltant de la carretera i alguns eren reticents a treure-la, però després de l'accident tothom ho va veure clar. Van tardar un parell d'anys a desviar-la per fora i jo mateix vaig començar a tramitar-la, s'havien de fer expropiacions, però encara que va ser una solució en aquell moment, no crec que fos la millor, crec que l'actual Nacional és una vergonya.

- Després de l'accident, la Ràpita va haver de repensar el seu model turístic?

Durant uns anys hi va haver una mala propaganda i molts turistes provinents de França van deixar de venir. Per això la Ràpita va haver de canviar la concepció del turisme i del mateix municipi, podem dir que va sortir de la carretera per començar a fer coses al poble, pensem que en aquell moment no teníem ni un Pla General. La Ràpita va passar de viure del turisme de la nacional a viure de cara al mar i d'atreure un altre tipus de turisme. A partir d'aquell moment es va replantejar el poble i podem dir que l'accident hi va influir d'una forma dramàtica. A partir de llavors vam canviar i a poc a poc vam sortir de la carretera i va anar agafant protagonisme el Passeig Marítim o el Nàutic i la Ràpita va començar a mirar el mar.